

ת"פ 49823/02/21 - מדינת ישראל-תביעות נגב נגד פלוני-בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 49823-02-21 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני בעניין: כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא
המאשימה: מדינת ישראל-תביעות נגב
ע"י ב"כ עוה"ד שרון לוי והמתמחה דרור פרידמן
נגד הנאשם: פלוני-בעצמו
ע"י ב"כ עוה"ד ורד אברהם

גזר דין

רקע:

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות, בהכרעת דין מיום 12.06.22, בעבירת **איומים** לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"). במסגרת גזר הדין, הנאשם נדון לעונש מאסר ועונשים נלווים. זאת לאחר שההגנה הודיעה לבית המשפט כי בשל מעמדו האישי של הנאשם בישראל, אין אפשרות לשקול בעניינו ריצוי מאסר בעבודות שירות. במסגרת גזר הדין נקבע, כי יוטלו על הנאשם ארבעה חודשי מאסר בלבד, מתוך התחשבות בכך שנמנע מהנאשם לרצותם בעבודות שירות.
2. בתאריך 8.3.23 נדון ערעור שהגיש הנאשם הן על הרשעתו בדיון והן על גזר הדין. בית המשפט המחוזי קבע במסגרת ע"פ 30426-01-23, כי יש לדחות את הערעור על ההרשעה. לעניין העונש, לאחר שההגנה הודיעה במסגרת הערעור כי קיימת אפשרות לריצוי עונש מאסר בעבודות שירות, החליט בית המשפט המחוזי לבטל את גזר הדין ולהחזיר את הדיון לערכאה הדיונית לגזירת הדין מחדש. עוד יצוין, כי במסגרת הערעור על ההרשעה, דחה בית המשפט המחוזי בקשה להגשת ראיות נוספות מן הנימוקים שבפסק הדין של הערעור - הן נימוקים הקשורים בסדרי הדין, הן נימוקים הקשורים בהתנהלות הנאשם והן לגופו של עניין, לאחר שנקבע כי מדובר בנושא צדדי שאינו משליך על מהות המלל המאיים.
3. בנסיבות אלה, נותרה הרשעת הנאשם על כנה, ולפיה בתאריך 26.10.2020 בשעה 20:00 לערך, במהלך שיחת טלפון עם המתלוננת, איים עליה בפגיעה שלא כדין בגופה, בכוונה להפחידה או להקינה, בכך שאמר לה: "**את יודעת מה אומר אבא שלי? ... את יודעת אנחנו לא ערבים, אנחנו פי עשר ערבים יותר גרוע, את יודעת מה אומר אבא שלי? אם אתה גבר אתה חותך את הראש שלה אם לא אתה לא יכול לחזור לטורקיה, את רוצה אני מנסה? את מוכנה? את רוצה להביא את הסוף של החיים שלך? ... את יודעת במשפחה שלנו אשתו של... עשה טעות היה בבית סוהר... הוא ברח מבית הסוהר הרג אשתו של אח שלו**".

4. במסגרת הכרעת הדין נקבע, כי המלל אותו אמר למתלוננת עולה כדי איום מפורש, בוטה וחמור. כן נקבע, כי התקיים היסוד הנפשי הנדרש בעבירת האיומים אצל הנאשם. נדחו טענות הנאשם כי התנהגות המתלוננת היא שגרמה לנאשם להתבטא באופן זה. ומכל מקום נקבע, כי גם לשיטתו של הנאשם, המלל נועד להפחיד את המתלוננת - בין אם במטרה למנוע ממנה לפנות להוריו בעניין אי תשלום מזונות הילדים המשותפים, ובין אם להבהיר לה כי דינה של אישה בוגדנית הוא מוות.

5. במסגרת דחיית הערעור על הכרעת הדין בבית המשפט המחוזי, קבע בית המשפט "כי מדובר באיומים חמורים, קשים ובוטים, מפורשים ומפורטים, וגם כאשר נשקלות הטענות הרבות אשר הועלו ביחס לפרשנויות האפשריות לאופן אמירת הדברים, איננו רואים כל ספק שהוא בכך שהדברים עולים כדי איום ביסוד העובדתי וביסוד הנפשי". עוד נקבע, כי מדובר ב-"איום של ממש על המתלוננת"; "איום ישיר ומפורש על גופה וחייה של המתלוננת".

אשר לעתירת הנאשם לביטול ההרשעה, נקבע בפסק הדין, כי "טוב היה לו לא נשמעה כלל. מדובר בעבירה חמורה המבוצעת בנסיבות חמורות ביותר...". כן נקבע, כי המערער "אינו נוטל כל אחריות לא בשלב הראשון של המשפט, וגם לא לאחר הכרעת הדין".

6. בית המשפט המחוזי התחשב בכך שעמדת המאשימה לעונש הייתה להטלת מאסר על דרך עבודות שירות. כן הוסיף, כי במסגרת הערעור ערכה המדינה בדיקה נוספת מול הממונה על עבודות השירות ונמסר כי בשונה מהודעת ההגנה בשלב הדיוני, קיימת אפשרות לביצוע עבודות שירות על ידי נתין זר, הגם שמדובר בחריג. בנסיבות אלה, הוחלט כי יש למצות את בדיקת האפשרויות לריצוי עונש מאסר בעבודות שירות במקרה זה. צוין גם, כי זוהי בקשתו החלופית של הנאשם בעצמו

פרשת העונש הנוכחית

7. בתאריך **13.3.23** ניתנה החלטה בהמשך לפסק הדין של בית המשפט המחוזי, בו נתבקשה הגשת הודעת הנאשם לתיק לגבי נכונות הנאשם לריצוי עונש בעבודות שירות והאפשרות לעשות כן מהבחינה המשפטית והמעשית, ובפרט האפשרות להמציא מסמכים רפואיים. הוגשה הודעת הנאשם כי אם בית המשפט יטיל עליו מאסר, הוא מסכים לרצות את העונש בעבודות שירות וכן יוכל להמציא מסמכים לממונה. בנסיבות אלה, נתבקש הממונה על עבודות השירות להגיש חוות דעת עדכנית בעניינו של הנאשם.

8. חוות הדעת הוגשה בסופו של דבר רק ביום **10.07.23**. זאת, בין היתר בשל כך שהנאשם התייצב למועד אליו זומן בחודש אפריל ללא מסמכים רפואיים והימשכות פעולות ההגנה להשגתם. על פי חוות הדעת, הנאשם כשיר לרצות עבודות שירות.

9. ביום **07.09.23** נשמעו טיעוני הצדדים לעונש. בפתח הדיון, ביקשה ההגנה להגיש ראיות נוספות כחלק מפרשת העונש. מדובר במסמכים שנועדו לסתור ממצאי עובדה שנקבעו בהכרעת הדין המקורית ואשר הגשתם לבית המשפט המחוזי במסגרת הערעור נדחתה. בנוסף, הוגשו מסמכים הקשורים למצב התעסוקתי והכלכלי של הנאשם **(נ/4)** וכן הוגש מסמך מתיק בית המשפט לענייני משפחה **(נ/5)**.

הבקשה להגשת הראיות הנוספות נדחתה בהחלטה מנומקת, הנסמכת בעיקרה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. נקבע, כי הממצאים של הכרעת הדין, בפרט לאחר דחיית הערעור הם הבסיס העובדתי לפרשת העונש ולא ניתן לתקוף אותם כעת.

10. המאשימה חזרה על עמדתה העונשית מהדיון הקודם (טיעון בכתב הוגש וסומן **במ/2**), קרי קביעת מתחם עונש הולם של 6 עד 12 חודשי מאסר ועונשים נלווים וקביעת עונש מתאים בשליש התחתון של המתחם אך לא בתחתיתו.

11. ההגנה הגישה טיעוניה בכתב **(במ/3)**, וכן הוסיפה טיעונים בעל פה. נטען, כי מדובר באיומים שאינם ברף הגבוה, כאשר האפשרות להתממשות האיום רחוקה. נטען, כי המלל המאיים היה בתגובה לדברי המתלוננת וכי האיום נעשה מרחוק בטלפון, דבר שהפחית את פוטנציאל ההפחדה והפגיעה בשלוותה.

נטען, כי האסמכתאות אליהן הפנתה המאשימה עניינן מקרים חמורים יותר.

נטען, כי על פי מדיניות הענישה הנוהגת, מתחם העונש בעבירת איומים ללא נסיבות מחמירות מתחיל מענישה צופה פני עתיד ועד מספר חודשים לריצוי בעבודות שירות. ההגנה הפנתה לאסמכתאות המפורטות גם בגזר הדין הראשון לתמיכה בעמדתה העונשית. ראו בין היתר: עפ"ג 40105-03-16 **מדינת ישראל נ' אלביליה**; רע"פ 9118/12 **פרגין נ' מדינת ישראל**; עפ"ג 46599-01-15 **פלוני נ' מדינת ישראל**; ת"פ 18959-09-13 **מדינת ישראל נ' פלוני**; ת"פ 2502-11-10 **מדינת ישראל נ' לשם**; ע"פ 7032-05-16 **מדינת ישראל נ' מושקוביץ**.

לאור זאת, ההגנה סבורה כי יש להעמיד את תחתית המתחם במאסר על תנאי.

נטען, כי קיימים שיקולים לקולא המצדיקים להטיל על הנאשם עונש בתחתית מתחם הענישה:

הנאשם נעדר עבר פלילי; הנאשם והמתלוננת גרושים ולהם שני ילדים משותפים; הנאשם ניהל הליך אך בעניין שאלות משפטיות; תוצאות ההליך צפויות להשפיע על הדיון הצפוי בעניין מעמדו של הנאשם בישראל; חלוף הזמן והימשכות ההליכים העולה כדי עינוי דין; במהלך התקופה הארוכה נמנע מהנאשם לבקר את משפחתו מחוץ לישראל; בהיותו ללא מעמד צבר חובות ונפתחו בעניינו הליכי הוצאה לפועל; לאחר שהנאשם קיבל מעמד של תושב ארעי, הוא הקים חברה לבניין ומתפרנס ממנה.

כמו כן, הועלו טענות נוספות הסותרות ממצאים שנקבעו בהכרעת הדין ושנלקחו בחשבון במסגרת גזר הדין הראשון לצורך קביעת המתחם וקביעת העונש המתאים בתוך המתחם. לא מצאתי לפרט או להתייחס לטענות אלה, לאחר דחיית הערעור על הכרעת הדין.

לאור כל זאת, ביקשה ההגנה להטיל על הנאשם עונש בתחתית מתחם הענישה.

12. הנאשם עצמו התייחס בדבריו לכך שהוכר מעמדו כתושב ארעי לתקופה של 6 חודשים, שהוא הקים חברה וחייב להיות בשטח כל הזמן. מסר כי הוא רוצה להתקדם בחייו, להשלים את החזרת חובותיו ולהיות אב לילדים. הנאשם מסר, כי ריצוי מאסר בעבודות שירות יקשה עליו מאוד והוא מוכן לשלם פיצוי במקום זה.

דין והכרעה:

13. מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתם של הנאשמים, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ביישום עיקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי, בית המשפט יתחשב בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנוהגת; ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

14. ביחס לערכים המוגנים שבבסיס עבירת האיומים, בית המשפט מפנה לדין הנורמטיבי בגזר הדין המקורי. בית המשפט מדגיש, כי אין בפסק הדין של בית המשפט המחוזי ביקורת או התערבות בקביעות העקרוניות שבבסיס גזר הדין. נהפוך הוא: בית המשפט המחוזי ראה בחומרה רבה את המעשים בהם הורשע הנאשם ונסיבותיהם ואישר את כלל הממצאים. בנסיבות אלה, הבסיס הנורמטיבי של גזר הדין הקודם משמש כבסיס גם לגזר הדין שניתן כעת.

15. בתמצית נקבע, בהתאם לשמיעת הראיות ועל יסוד עדות המתלוננת, כי המקרה בו הנאשם הורשע אינו אפיזודה חד פעמית ולא מדובר באירוע שהיה חריג או יוצא דופן במערכת היחסים הזוגית. מדובר באיומים שהם ברף הבינוני-גבוה מבחינת תוכנם וחלקם כוללים תיאורים גרפיים של פגיעה ממשית בחייה, תוך שהנאשם קושר בין המלל המאיים ובין אירועים קונקרטיים אשר התרחשו במשפחת הנאשם כלפי נשים המוכרות למתלוננת. האיומים הושמעו בהקשר של מי שנהג לעקוב אחר המתלוננת, להקליט ולצלם אותה, כך גם על פי עדות הנאשם עצמו. גם לשיטת הנאשם, אשר המעיט בחומרת התנהגותו, המלל המאיים נאמר בהקשר של היחסים הזוגיים לאחר הפרידה כגון חובות הנאשם במזונות ילדיו והקשר בין המתלוננת להוריו.

בנסיבות אלה, טענות ההגנה בטיעון לעונש שבפניי מהוות הפחתה, מזעור וטשטוש של חומרת ההתנהגות ונסיבות ביצוע העבירה, וכן המעטה לא מוצדקת במידת הנזק שבמעשים אלה בהפחדת המתלוננת ובערעור שלוות חייה, כמו גם הבנת האיום כחלק ממאפיין מהמערכת היחסים הזוגית בהקשר של תחושת המתלוננת לגבי אפשרות מימוש האיום.

בהקשר אחרון זה, המתלוננת עצמה העידה על תחושות הפחד מהנאשם ועל תחושת המיאוס שלה מהתנהגותו הנמשכת, וכן מרצונו לשלוט בהתנהלותה, לפגוע בה ולמנוע ממנה למצות את זכויותיה באמצעות המלל המאיים.

על כן נקבע, כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה היא משמעותית וכי מידת אשמו של הנאשם היא גבוהה.

16. עוד אפנה לדין בעניין מדיניות הענישה הנוהגת בגזר הדין המקורי, התומך בטיעון המאשימה לעונש ולפיו במקרים

דומים של איומים שאינם ברף הנמוך במסגרת התא המשפחתי, מתחם העונש ההולם מתחיל במאסר שיכול להיות מרוצה בעבודות שירות.

בבחינת פסקי הדין אליהם הפנתה ההגנה, לא ניתן להקיש מהם לקביעת המתחם בענייננו. מקרים שאינם נוגעים לתא המשפחתי שונים באופן מובהק מבחינת הערכים המוגנים שנפגעים כתוצאה מביצוע העבירה בנסיבותיה. איומים כלפי בת זוג נבחנים בהיבט הנורמטיבי בעולם הערכי של האלימות המשפחתית.

בהינתן כל המפורט לעיל, מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין מספר חודשי מאסר הניתנים במקרה המתאים לריצוי בעבודות שירות ועד שנת מאסר ועונשים נלווים.

קביעת העונש המתאים בגדרי המתחם

17. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בשיקולים כלליים ובשיקולים פרטניים, שאינם קשורים בנסיבות ביצוע העבירה. לקחתי בחשבון, בדומה לגזר הדין המקורי, לזכות הנאשם, כי אין לו הרשעות קודמות בתקופת שהייתו בישראל. לקחתי בחשבון כי הנאשם תושב ארעי וריצוי עונש מאסר בנסיבות כאלה קשה יותר ממי שהוא בעל גורמי תמיכה בישראל.

לקחתי בחשבון כי הנאשם אינו נוטל כל אחריות על המעשה שהורשע בו, אינו מביע חרטה או אמפתיה כלפי הקורבן. כפי שנקבע בגזר הדין המקורי, הנאשם האשים את המתלוננת בכך שמעשיה והתנהגותה (חלקם לא נקבע עצם קיומם) הם הגורם להתנהגותו. בדברי הנאשם לעונש עובר לגזר הדין המקורי, הנאשם אף המשיך והצדיק את מעשיו. הנאשם לא נטל אחריות גם בשלב הערעור ובטענות שהעלה כנגד הכרעת הדין. גם לאחר שערעורו נדחה, בפרשת העונש החדשה שבפניי, הנאשם המשיך ותקף עובדה שבהכרעת הדין. בדבריו האחרונים לעונש של הנאשם בפניי, לא נטל אחריות על מעשיו, לא הביע חרטה או הכרה כלשהי בפגיעה במתלוננת.

בנסיבות אלה, לא ניתן לא זקוף לזכות הנאשם נתונים הנשקלים בתוך המתחם לקולא והעדר נטילת האחריות או הפנמת הפסול, אף מלמדים על קיומו של צורך מיוחד בהרתעת היחיד. זאת, בפרט במצב בו עדיין קיים קשר בין הנאשם לבין המתלוננת בשל גידול הילדים המשותפים ובשל הליכי הסדרת מעמדו של הנאשם בישראל התלויים במידה רבה גם במערך המשפחתי שבו הוא מצוי.

קשה מאוד לזקוף לזכות הנאשם גם את חלופי הזמן, שכן התנהלותו הדיונית של הנאשם, הן בהליך הקודם והן בהליך הנוכחי, תרמו תרומה רבה ביותר להימשכות ההליך.

לקחתי בחשבון את מצבו הכלכלי של הנאשם כעולה מהמסמכים שהגיש. בנסיבות אלה, אמנע מהטלת קנס כספי על הנאשם. עם זאת, כידוע על פי ההלכה, מצב כלכלי של נאשם אינו משליך על הטלת פיצוי לנפגע העבירה.

עוד יש להתייחס לכך כי בגזר הדין המקורי נקבע במפורש כי מוטלים על הנאשם 4 חודשי מאסר בלבד, מתוך הבנה שאלה ירצו על דרך של מאסר בפועל. לאחר שההגנה עצמה הצהירה כי קיימת מניעה משפטית להמרת עונש המאסר בעבודות שירות, בית המשפט התחשב לקולא בכך שנמנע מהנאשם לרצות מאסר בעבודות שירות בשל מעמדו בישראל

והפחית מעונש המאסר.

בשלב הערעור התברר, כי הצהרת ההגנה לעונש בפרשת העונש המקורית הייתה לא שלמה. לאחר בירורים שערכה **המאשימה** התברר כי יש אפשרות לריצוי עבודות שירות על ידי נתין זר בעל מעמד של תושב ארעי, קיימת חוות דעת ולפיה הנאשם כשיר לבצע מאסר על דרך עבודות שירות והנאשם הצהיר כי אם בית המשפט יטיל עליו עונש מאסר, הוא מבקש לרצותו בעבודות שירות. בנסיבות אלה, הטיעון שנלקח בחשבון לזכות הנאשם בגזר הדין המקורי, ושהתברר בהמשך שהיה מוטעה, אינו עומד עוד בפניו.

סוף דבר:

12. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים כמפורט לעיל אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. הנאשם יתייצב במועד שיקבע הממונה על עבודות השירות ויבצע את עבודות השירות בהתאם להוראותיו. הממונה יגיש הודעה לתיק בתוך 14 יום. **המזכירות תעקוב.**
- ב. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים.

המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של שלוש שנים מהיום, יעבור הנאשם עבירת אלימות כלשהי במסגרת המשפחתית, לרבות איומים.

ג. פיצוי למתלוננת, ע"ת 1 על פי כתב האישום, בסך 3,000 ₪. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט בתוך 90 ימים.

המזכירות תעביר העתק גזר הדין לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ח כסלו תשפ"ד, 11 דצמבר 2023, במעמד הצדדים.